

zaaknummer 2014 W 1181(1)

13 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [naam],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **[datum]**,
geboren op [datum], overleden in [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [datum] lid van de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Op 6 oktober 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste.

Op 8 december 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr.I.M.A. Bruls-van Strien.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Provinciaal Overste.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Toen klager zeven jaar oud was overleed zijn moeder en werd hij door Jeugdzorg uit huis geplaatst. De eerste vier jaar van de uithuisplaatsing verbleef klager op het [naam] in [plaats]. Daarna, klager was inmiddels 11 jaar oud, werd hij overgeplaatst naar de [instelling] in [plaats].

Het eerste jaar van het voortgezet onderwijs zat klager op de ULO. Omdat klager wegens ziekte veel school gemist had, bleef hij zitten. Klager koos er toen voor om de HVO-opleiding te gaan doen. De HVO-opleiding was gevestigd op het terrein van het internaat waar klager verbleef. Aangeklaagde was de directeur van de HVO-opleiding.

Klager herinnert zich dat de eerste keer dat hij straf kreeg op de HVO-opleiding, hij naar aangeklaagde gestuurd werd. Eenmaal in de kamer van aangeklaagde moest klager bij hem op

schoot komen zitten. Vervolgens ging aangeklaagde met zijn hand in de korte broek van klager. Omdat de korte broek van klager strak om zijn bovenbeen zat, kon aangeklaagde niet met zijn hand bij het geslachtsdeel van klager komen. Wel streefde hij over het blote bovenbeen van klager, terwijl hij klager om zijn middel vasthield. Ook streefde hij klagers geslachtsdeel over diens broek. Klager was ongeveer 13 jaar oud toen dit gebeurde.

Bij deze eenmalige gebeurtenis is het gebleven. Als klager straf kreeg en naar aangeklaagde gestuurd werd, zorgde klager ervoor dat hij ver uit de buurt van aangeklaagde bleef. Aangeklaagde kreeg hierdoor niet de kans om klager vast te grijpen en bij zich op schoot te trekken.

Op 14-jarige leeftijd werd klager door het internaat te werk gesteld bij een boer. Het internaat betaalde fl. 35,00 per week aan de boer. In ruil daarvoor kreeg klager kost en inwoning, maar hij moest ook erg hard werken. Klager heeft het gevoel dat hij door het internaat was verkocht aan de boer.

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde, had klager er altijd moeite mee als de zonen van de boer waar hij werkte met elkaar stoeiden. De mannenwereld stootte klager af. Zo ging hij bijvoorbeeld nooit naar de kroeg. Klager wil niet dat mannen hem troosten of te intiem worden.

Nadat de zoon van klager is geboren, heeft klager een weerzin ontwikkeld tegen seks en fysieke intimiteit. Ook heeft klager een weerzin tegen knuffelen. Van een normale ouder/kind intimiteit is nooit sprake geweest.

Wijlen de echtgenote van klager was op de hoogte van het seksueel misbruik.

2.3. Klager wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan en dat spijt betuigd wordt door de Congregatie.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat aangeklaagde in 1962 hoofd van de LEAO te [plaats] werd. Na afloop van het schooljaar 1964-1965 van [plaats] werd hij overgeplaatst naar [plaats]. In [plaats] kreeg hij een taak in het instituut voor de zielzorg en apostolaat in het Aartsbisdom. In [jaar] is aangeklaagde uitgetreden.

In zijn reactie heeft de Provinciaal Overste verwezen naar een andere klacht jegens aangeklaagde met nummer 2012T635, welke klacht de klacht van klager ondersteunt. Ter zitting heeft de Provinciaal Overste opgemerkt dat aangeklaagde eerder al de fout in was gegaan, maar dat dit niet onderkend is.

De Provinciaal Overste heeft zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager destijds heeft aangedaan. De Congregatie is tekort geschoten in het voorkomen hiervan of heeft verzuimd hiertegen gepaste maatregelen te treffen. Ook heeft hij duidelijk gemaakt dat - in zijn optiek- de R.K.-Kerk zich schuldig heeft gemaakt aan het verzwijgen van misstanden binnen de kerk.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 51 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Eenmaal heeft aangeklaagde het blote bovenbeen en -over de broek- het geslachtsdeel van klager betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van wijlen zijn echtgenote, waarin staat dat klager haar verteld heeft over het seksueel misbruik toen klager bij de [instelling] in [plaats] verbleef. Ook heeft de Klachtencommissie in haar oordeel mee laten wegen dat er een andere klacht tegen aangeklaagde, bekend met nummer 2012T635, gegrond is verklaard.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik ongeveer 13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen. Hij was immers aan zijn zorg toevertrouwd.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie klager erop dat hij bij een gegrondverklaring van zijn klacht door de kerkelijk gezagsdrager, zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 13 januari 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.